EEN SOCIAAL EN VEILIG RIVIERENLAND

Voorwoord

We hebben een programma opgesteld 'Een sociaal en veilig rivierenland', waarbij wordt ingegaan op de specifieke situatie voor het waterschap Rivierenland. Samen met de landelijke lijn is dit programma leidend voor ons in de komende bestuursperiode.
Het bestuur bepaalt de ambitie van het waterschap en de daaruit voortvloeiende kosten. Daarbij is niet te ontkomen aan het maken van keuzen. De PvdA zorgt voor een goede afweging van alle belangen (veiligheid, stedelijk waterbeheer, landbouw, natuur en recreatie) en zorgt ervoor dat mensen met een smalle beurs worden ontzien. Het werk van het waterschap doet ertoe en het bestuur speelt daarbij een belangrijke rol. De PvdA wil daar een actieve bijdrage aan leveren.

Inleiding

U leeft in de veiligste delta van de wereld en maakt zich daarom niet druk om veiligheid. Dat is gewoon goed geregeld in Nederland! Toch? Pas bij hoog water, zoals in 1995, werd ook u zich ervan bewust dat dit niet vanzelfsprekend is. Maar, zijn uw kinderen zich hier bewust van? Juist ook voor hen blijft de PvdA in het rivierengebied in de komende bestuursperiode inzetten op veiligheid, niet alleen via technische oplossingen, maar ook door te investeren in ruimtelijke kwaliteit. Ook doen we ons best kinderen bewust te maken van het belang van water.

Effecten van klimaatverandering worden steeds meer voelbaar. Regenbuien worden heviger en steeds vaker treedt overlast en schade op door water. De PvdA wil kwetsbare gebieden in kaart brengen en investeren in stedelijk waterbeheer.

De aarde leefbaar houden voor mens en dier, nu en in de toekomst, is een kernwaarde, een bestaanszekerheid. Hoosbuien, overstromingen en stormen komen nu vaker en de opwarming van de aarde heeft grote invloed op iedereen, maar vooral op de armsten. De zeespiegel stijgt, de landbouw wordt getroffen, versteende wijken lopen onder, kusten worden bedreigd. In Parijs is een wereldwijd klimaatakkoord afgesloten om de opwarming van de aarde onder de 2 graden te houden. Onze inzet is dan ook energieneutraal in 2025 en vervuiling, verontreiniging en CO2 uitstoot optimaal tegengaan. De natuur beschermen we.

Water speelt een heel belangrijke rol in ons leven. Het is richtinggevend voor ruimtelijke ordeningsprocessen en is een drager voor diverse economische activiteiten, zoals landbouw, maar natuurlijk ook recreatie. Tal van zaken, zoals waterkwaliteit, visstand, landschap, aangrenzende natuur, vogels en andere dieren, horen hierbij. Wanneer we goed omgaan met water kan dit voor Nederland in de toekomst economische, maar ook natuur- en cultuurwinst op leveren. Binnen de landelijke PvdA-lijn is er ruimte voor iedereen die bij water betrokken is op wat voor manier dan ook. Bewustwording van ons waterbeheer is daarvan onderdeel. Speerpunten zijn:

- Innovatie;
- Eerlijk delen;
- Meer werk.

Waar mogelijk maken wij in het waterschapsbestuur gebruik van het actieve Waternetwerk binnen de PvdA. De samenwerking met partijgenoten in de Tweede kamer, Provinciale Staten en Europees Parlement maakt de inzet van de waterschapsbestuurders effectiever. Alle vertegenwoordigers van de PvdA trekken één lijn om het programma uit te voeren. 'Samen werkt beter' is het uitgangspunt van de PvdA.

De komende jaren wordt landelijk de omgevingswet ingevoerd. De PvdA vindt dat het waterschap een proactieve en adviserende rol moet vervullen door in gesprek te gaan met gemeenten en provincies over de vraag waar welke functies verstandig zijn. Zowel de omgevingswet als klimaatadaptatie vraagt een andere rol van het waterschap; veel meer samen met andere partijen optrekken bij alle opgaven en minder nadruk op het eigene van 'water'

De PvdA kiest voor een gezonde, schone en mooie leefomgeving

Realiseren schoon water

De PvdA kiest voor schoon water in de sloot, waar een goed en gevarieerde waterflora en fauna in een goed evenwicht samenleven. Natuurlijk is de chemische waterkwaliteit op orde en komen geen verontreinigende stoffen meer in de sloot, óók niet vanuit de waterzuiveringen.

Hoewel de verontreinigingen van het oppervlaktewater en het drinkwater de Europese normen niet overschrijden vinden wij dat verontreinigende stoffen niet in het water terecht mogen komen. Aanpakken bij de bron is en blijft uitgangspunt.

Om dit te bereiken wil de PvdA:
Geen hormonen, medicijnresten of drugsresten in het water. Hiervoor zal een landelijk preventief beleid moeten worden gevoerd, maar ook moeten zo veel mogelijk stoffen aan de bron, bij ziekenhuizen en verpleeghuizen, worden afgevangen.
Ook verontreinigende stoffen vanuit de landbouw zullen niet meer in het oppervlaktewater geloosd mogen worden. Hiervoor zal de PvdA actief haar netwerk in Den Haag benutten, omdat dat alleen via landelijke wetgeving kan worden geregeld.
Om deze maatregelen extra te ondersteunen wordt het bestaande beleid van het aanleggen van vistrappen, natuurvriendelijke oevers, ecologische verbindingszones en paaiplaatsen voor vissen onverkort uitgevoerd. In gebieden met ecologisch waardevolle wateren (HEN wateren) wordt het waterbeheer afgestemd op de ecologische waarden. De aangrenzende oever wordt extensief beheerd.
Het vergunningenbeleid voor verontreinigende stoffen moet worden aangepast.

We willen een mooie leefomgeving

De PvdA kiest voor een mooie leefomgeving, waarbij monumenten uit het verleden een rol toebedeeld krijgen zodat het landschap zijn eigen karakter behoudt. We willen karakteristieke dijkbewoning behouden. Het beheer van dijkhellingen willen wij zo inrichten dat ze als bloeiende linten deel van het landschap uitmaken.

Voor inwoners en bezoekers is het mogelijk om gebruik te maken van de schouwpaden van het waterschap, aansluitend op het wandel- en fietsnetwerk, zodat men kan genieten van een mooi en gevarieerd landschap.

Stedelijke gebied is speerpunt

Maar niet alleen in het landelijke gebied moet men kunnen ontspannen, ook in het stedelijk gebied, moeten water en groen een beeldbepalend karakter hebben. Meer natuurvriendelijke oevers worden aangelegd met speciale aandacht voor kinderen, niet alleen wat betreft speelmogelijkheden maar ook veiligheid!

Samenwerking met gemeenten zal door een samenhangend beleid van water en groen kansen bieden om de hittestress te verminderen. Waterpartijen hebben bovendien ook een functie bij het tijdelijk bergen van grote regenbuien. Waar mogelijk vindt afkoppeling plaats, wordt waterberging gecreëerd (verbreding sloten, aanleg vijvers en wadi's) en worden groene daken aangelegd. Meer water en groen verbetert het leefklimaat in stedelijke gebieden.

De PvdA gaat voor:
- Schoon water in de sloot
- Aandacht voor recreatie en waterbeleving
- Benutting van water als positieve bijdrage in de woonomgeving
- Het verminderen van hittestress door water en groen (Bijv. groene daken)

In principe moet zwemmen in de sloot overal mogelijk zijn, niet alleen in de nu aangewezen zwemplassen maar juist ook in uw eigen achtertuin!

Het versterken van de regionale economie

Investeren in kwaliteit

Ons waterschap is de komende jaren een grote investeerder in de regio. Sloten moeten worden gebaggerd, bruggen en dammen onderhouden, dijken onderhouden en gemaaid en wegen gerepareerd. Het is belangrijk dat ons waterschap in die gevallen niet alleen gaat voor de laagste prijs. De PvdA vindt kwaliteit minstens zo belangrijk.

Dat geldt allereerst voor de kwaliteit van het uiteindelijke resultaat. Op allerlei klachten en vervolgens procedures tegen aannemers en onderaannemers zitten wij niet te wachten. Dat kost achteraf veel energie en menskracht. Goedkoop is dan duurkoop, zo leert de ervaring.

Investeren in fatsoenlijk werk

Dat geldt ook voor de kwaliteit van de arbeid die met de werken is gemoeid. Voor jaarlijks terugkerende werkzaamheden kunnen mensen in vaste dienst bij het waterschap komen. Gemotiveerde eigen werknemers leveren uiteindelijk beter werk. Daarmee kunnen veel mensen uit onze regio, misschien uzelf of de buurvrouw, in een behoorlijke baan aan de slag.

De plannen voor social-return-on-investment willen wij consequent uitvoeren. Als publieke overheid heeft het waterschap hierin een voorbeeldfunctie voor de samenleving. Zowel in eigen dienst als bij opdrachtnemers van het waterschap moeten mensen met een beperking zinvol werk vinden[1] (sociaal aanbesteden).

Bijzonder aandacht gaat uit naar het ruimschoots binnen de wettelijke termijnen voldoen aan het quotum arbeidsbeperkten.

Investeren in innovatie

Bij de grootschalige 'Deltawerken' voor de komende jaren is ons waterschap goed bezig met het ontwikkelen van innovatieve producten. Maar dat gaat ons als PvdA niet ver genoeg. Kwaliteit kan worden verbeterd, uitgaven worden beperkt en processen worden gerationaliseerd. Praktijkervaring met innovatieve waterbouw kan als exportproduct de Nederlandse economie versterken. Ook dat is goed voor de werkgelegenheid!

Investeren in innovatie betekent ook kansen geven aan gemotiveerde jongeren bijvoorbeeld door middel van het aanbieden van stageplaatsen.

Energie uit water

Voor een duurzame toekomst is niet alleen water maar óók energie essentieel. Olie- en gasvoorraden blijken eindig. Hierin ligt een uitdaging voor een innovatief waterschap. De PvdA wil daarom actief inzetten op duurzame energie uit water. Het waterschap zoekt samenwerking met Technische Universiteiten en biedt hen het Rivierenland als proeflocatie aan. Bij proeven worden effecten op de ecologie meegenomen. Het waterschap beloont innovatieve initiatieven van bedrijven in het Rivierenland. Energie uit water moet op den duur een exportproduct worden!

De PvdA gaat voor:
- Aanbesteden ook op kwaliteit
- Meer mensen (uit de eigen regio) in vaste dienst
- Sociaal en maatschappelijk verantwoord werkgeverschap
- Innovatieve waterbouw
- Energie uit water

[1] De PvdA verwijst naar Tekenplus (www.tekenplus.nl), een bedrijf dat hooggeschoolde technici met arbeidshandicaps werkervaring laten opdoen met een hoogwaardige technische dienstverlening. Iets vergelijkbaars staat ons voor ogen v.w.b. ons eigen waterschap.

Voor de toekomst van onze kinderen

De PvdA investeert in veiligheid, droge voeten en waterkwaliteit en kiest daarbij voor duurzame oplossingen in het belang van toekomstige generaties.

Veiligheid op de eerste plaats

De PvdA ondersteunt het landelijk beleid om iedereen in Nederland een gelijk veiligheidsniveau te bieden. De consequentie is dat tot 2050 grote investeringen nodig zijn om de waterveiligheid in het rivierengebied te verbeteren. We ontkomen daarbij niet aan het opnieuw versterken van dijken. We blijven daarbij inzetten op erosiebestendige bloemrijke dijken, waar het rivierenland om bekend staat en waar veel mensen van genieten.

Ruimtelijke oplossingen

Waar mogelijk kiest de PvdA voor ruimtelijke oplossingen. De rivier wordt meer ruimte geboden, we bouwen met natuur en investeren in de kwaliteit van het landschap. Daarbij bieden we kansen voor recreatie op en aan het water, waarmee de economische situatie van het rivierengebied wordt versterkt.
Een deel van de noodzakelijke investeringen komen voor rekening van het waterschap (10% projectgeboden aandeel). We hanteren daarbij een maximale afschrijvingstermijn van 5 jaar om te voorkomen dat een groot deel van de kosten wordt afgewenteld op toekomstige generaties.
Wel blijft de PvdA voorstander van het hanteren van een maximum investeringsniveau; financieel en organisatorisch moet het verantwoord zijn en blijven. Wij gaan voor de komende periode uit van een gemiddelde investering van 110 miljoen euro per jaar, waardoor de projectbijdrage van ons waterschap gemiddeld 11 miljoen bedraagt.

Beleving water versterken

Aan vertoeven op en aan het water wordt veel plezier beleefd. We streven dan ook naar maximale toegankelijkheid van waterpartijen, zowel in het landelijk als stedelijk gebied. Gezond water met een rijke visstand is een genot voor iedereen en is natuurlijk ook van groot belang voor de sportvisser. Bij de aanleg van natuurvriendelijke oevers wordt rekening gehouden met het belang van de sportvisserij (variatie oevers, visplaatsen en trailer mogelijkheden). Het onnodig te veel onttrekken van schubvis en het uitgeven van vergunningen dient beter te worden geregeld om overbevissing te voorkomen.

Voorkomen wateroverlast

Door verandering van het klimaat krijgen we steeds vaker te maken met wateroverlast. De rioolsystemen in stedelijke gebieden kunnen heftige buien niet meer verwerken en steeds vaker lopen huizen in relatief laaggelegen delen van dorpen en steden onder

water. Samen met gemeenten worden problemen in kaart gebracht en worden voorbereidingen getroffen voor lange termijn oplossingen. Ook voor het landelijk gebied wordt geïnvesteerd in waterberging om schade voor de landbouw te voorkomen dan wel te beperken.

Grondstoffenkringloop wordt gesloten

In de waterschapswereld zijn er vele initiatieven op het gebied van energieproductie bij de verwerking van rioolwater en het terugwinnen van grondstoffen. De grondstoffenkringloop moe worden gesloten, vooral voor grondstoffen die eindig zijn. Terugwinnen van fosfaat heeft daarbij hoge prioriteit.

Beperken bodemdaling

Een groot deel van Nederland ligt onder de zeespiegel en de bodem daalt steeds meer. Dit probleem doet zich ook voor in het westelijk deel van het gebied van waterschap Rivierenland. Wij willen investeren in duurzame oplossingen om de effecten van bodemdaling zoveel mogelijk te beperken. Daarbij streven we naar een zoveel mogelijk gedifferentieerd peilbeheer. In ieder geval wordt afgezien van het verder verlagen van het peil in het veenweidegebied. Onderwaterdrainage wordt gestimuleerd.

De PvdA gaat voor:
- Gelijk veiligheidsniveau voor iedereen in Nederland
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers met de nodige variatie
- Aandacht voor wateroverlast met name voor het stedelijk gebied
- Sluiten van de grondstoffenkringloop
- Duurzame oplossingen voor het veenweidegebied

We zijn er voor onze inwoners, wij zijn er voor u

Wij delen onze waterkennis met andere landen
Het Nederlandse waterschapsysteem is uniek in de wereld. De kennis en ervaring die wij hebben opgebouwd is van grote waarde in deze tijd van klimaatverandering. De PvdA ziet het belang van internationale uitwisseling, vooral binnen Europa. Dat is een kwestie van solidariteit.

Inzetten op verdere bewustwording

De hoge kwaliteit van water en het grote gevoel van veiligheid in ons gebied, nu en in de toekomst, is zeker niet vanzelfsprekend. De PvdA vindt het belangrijk dat ook onze inwoners zich hiervan bewust zijn en zet daarom in op educatie- en communicatieprojecten.

Minder kosten door meer samenwerking

Iedereen (gezinnen, bedrijven en industrie) betaalt mee aan het waterschap. Het is zaak om steeds op de kosten te letten. Bijvoorbeeld door de waterschapstaken efficiënt uit te

voeren door een intensievere samenwerking met andere waterschappen, maar ook met gemeenten, provincies en de rijksoverheid. Zo kan er duurzamer, effectiever en efficiënter worden gewerkt.

Eerlijk verdelen van de lasten

De PvdA staat voor een rechtvaardige verdeling van de lusten en de lasten, waarbij de vervuiler betaalt en de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Dit betekent een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid voor wie rond moet komen met een laag inkomen.

Wij betrekken u tijdig en actief bij de waterplannen

Het waterschap is een openbaar bestuur. De openbare besluitvorming moet transparant zijn voor inwoners en bedrijven. De PvdA wil dat u actief en tijdig wordt betrokken bij de voorbereiding van de waterschapsplannen die u raken. Niet alleen inspreken, maar vooral ook meedenken en meespreken. Met uw kennis en betrokkenheid maakt het waterschap betere plannen waar u inbreng deel van uit maakt. De in de afgelopen periode ingezette burgerparticipatie wordt voortgezet en waar nodig aangepast aan veranderende omstandigheden.

De PvdA gaat voor:

- Een bijdrage leveren aan internationale kennisontwikkeling
- Ontwikkelen van educatie- en communicatieprojecten voor onze inwoners
- Meer samenwerking met andere waterschappen
- Een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten en een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid
- Inwoners tijdig en actief betrekken bij de besluitvorming
- Stimuleren water bewustwording